

KEŞFEDİLMEMİŞ FIRSAT: KARAYİPLER

Amerika kıtası açıklarında, Karayip Denizi üstünde bulunan adaların tamamı ve çevresi "Karayipler" olarak adlandırılıyor. Karayipler, Kuzey Amerika'nın güney doğusunda, Orta Amerika'nın doğusu, Güney Amerika'nın ise kuzey ve batısında yer alır. Bu alan toplamda 7,000 den fazla irili ufaklı ada içerir.

Bu bölgede belli başlı adaların ekonomilerine göz atarsak:

Antigua ve Barbuda

Toplam gayri safi milli hâsılanın yarıdan fazlasını karşılayan turizm sektörü ülkenin can damarıdır. 2000 yıllarının başındaki düşük turist sayısı ekonomiyi yavaşlatmıştır ve devleti sıkı mali politikalara yöneltmiştir. Bu ikili ada devletinin tarımsal üretimi yerel pazarla sınırlıdır ve sınırlı su temini ve turizm sektörüne göre oldukça düşük maaş vaat etmesinden dolayı iş gücü sıkıntısı yaşamaktadır. Orta vadede ekonomik büyümesi özellikle sanayileşmiş dünyadan özellikle gelen turistlerin 1/3'ünü oluşturan ABD 'den gelen gelirlere bağlıdır.

Bahamalar

Bahamalar, turizm, uluslar arası bankacılık ve yatırım yönetimi yoluyla gelişmiş bir ülkedir. Coğrafyası dolayısıyla uluslar arası gemi taşımacılığında önemli bir yeri vardır.

Bahamalar'ın ekonomisi turizme ve offshore bankacılığa bağımlı bir ekonomidir. Turizm, turizm kaynaklı inşaat ve imalat sektörü, gayri safi milli hâsılanın yaklaşık %60'ını karşılamakta ve takımada'nın toplam işgücünün yarısını istihdam etmektedir.

Turistlerin %80'i ABD kaynaklı olduğu için, kısa dönem ekonomik büyüme ülkenin turizm konusunda o seneki şansına bağlıdır. Örneğin, 11 Eylül saldırılarının olduğu 2001 yılında, Bahamalar'ın ekonomisi çok kötü etkilenmiştir, çünkü her yıl turistlerin yaklaşık %80'i ABD'den gelmektedir.

Dominika

Antil ülkelerinin en yoksullarından biri olan Dominika'da, 1970'lerde ekonominin giderek bozulması ile birlikte üretimde ve özel yatırımlarda da bir düşüş görülmüştür. 1979-80'de adada patlak veren yıkıcı tropikal fırtınalar, sorunları daha da karmaşıklaştırmıştır. Bununla birlikte, 1980'lerin başından itibaren ABD, İngiltere ve Birleşmiş Milletler gibi kaynaklardan sağlanan dış yardımlarla belirli bir düzelme görülmeye başlanmıştır. Ülkenin en önemli tarımsal ürünü ve başlıca ihracat kaynağı, gayri safi milli hâsılanın %20'sini ve iş gücünün %40'ını sağlayan muzdur. Turizm endüstrisinin gelişimini, engebeli kıyı şeridi, yetersiz sahiller ve uluslararası bir havaalanının eksikliği engellemektedir. Luis Kasırgası, 1995'deki muz ekinini harap etmiştir. Ekonomi, 1998'in ortasından itibaren, inşaat, sabun üretimi ve turistik ilgi ile yeniden toparlanmaya başlamıştır. Hükümet, adanın üretim tabanını çeşitlendirmek için bir denizaşırı finansal endüstri geliştirmeyi düşünmektedir.

Grenada

Grenada, turizm-odaklı küçük ve açık bir ekonomiye sahiptir. Son iki yüzyıldır ekonomi, tarım ağırlıklı olmaktan hizmet ağırlıklı bir ekonomiye dönmüştür, turizm sektörü ülkenin ekonomisinin başlıca döviz kaynağıdır.

Ülkenin temel ihracat ürünü, muskattır (Grenada, dünyanın Endonezya'dan sonra ikinci büyük muskat üreticisidir.

Offshore finansal endüstrisindeki gelişim ve ayrıca inşaat ve üretim sektörlerindeki gelişim ülkenin ulusal gelirinin artmasında önemli yere sahiptir.

Haiti

Nüfusunun %80'i yoksulluk, %54'ü de açlık sınırının altında olan Haiti Batı yarımkürenin en yoksul ülkesidir. Haitililerin üçte ikisi genelde küçük çaplı tarımcılık olarak adlandırabileceğimiz tarım sektörüyle uğraşmaktadır ve ülkedeki yaygın orman tahribatı ve sık sık görülen doğal afetler bu kişilerin bağlı olduğu bu sektöre ağır darbeler vurmaktadır. 2005 yılında IMF'nin yardımlarıyla hayata geçirilen makro ekonomik program ekonomide 2006 yılında o zamana kadar hiç görülmemiş olan %1,8'lik bir büyüme sağlamıştır.

Haiti, yüksek ticaret açığından, yatırım eksikliğinden ve az gelirli ülkelerde görülen yüksek enflasyon oranlarından mağdur durumdadır. 2005'de Haiti Dünya Bankası ile yeniden masaya oturabilmek için Banka'ya gecikmiş olan borcunu ödemiştir. Devlet mali devamlılık için uluslararası resmi ekonomik yardıma bel bağlamıştır. GSYİH'nın neredeyse çeyreğini oluşturan havaleler döviz girdilerinin en büyük kaynağıdır.

Trinidad ve Tobago

Trinidad ve Tobago Karayipler'deki en müreffeh ülkelerden biridir. Bunun en büyük sebebi petrol ve doğalgaz üretimidir. Ayrıca turizm ve imalat sektörleri de büyümektedir. Ekonomi,

düşük enflasyondan ve ticaret fazlasından yararlanmaktadır. Trinidad ve Tobago'nun geleneksel tarım ürünü şeker kamışı ülkenin temel mahsülü olmaya devam etmektedir.

Trinidad ve Tobago, dünyanın 5. büyük sıvılaştırılmış doğal gaz ihracatçısıdır. ABD sıvılaştırılmış doğal gazının %70'ini bu ülkeden ithal etmektedir.

Saint Vincent ve Grenadinler

Tarım ve turizm sektörlerindeki mevsimsel değişiklikler orta-alt gelire sahip olan ekonomiyi etkileyen başlıca etkenlerdir.

1994, 1995 ve 2002 yıllarındaki fırtınalar mahsülleri etkilemiştir ve 11 Eylül 2001 sonrasında ise turizm sektöründe gerilemeler yaşanmıştır. 2005 yılında çoğu Grenadinler'e olmak üzere 160,000 turist ağırlanmıştır.

Saint Vincent küçük de olsa offshore bankacılık sektörüne sahiptir ve uluslar arası düzenleyici standartları uygulamaya çalışmaktadır.

Dominik Cumhuriyeti

Ülkenin ekonomisi geleneksel olarak tarıma bağlıdır. Şeker ve şeker kamışı üretimi ülkenin en önemli ekonomik faaliyetlerindedir. Diğer önemli tarım ürünleri kahve, pamuk, kakao tütün ve pirinçtir. Nikel, boksit, altın, gümüş ve diğer maden yatakları ekonominin büyüyen sektörleridir. Serbest ticaret bölgeleri özellikle tekstil sektöründe ekonomiye katkıda bulunmuştur. Hizmet sektörü en çok istihdam sağlayan sanayidir. Turizm büyüyen bir sektördür. ABD, Meksika ve Kolombiya başlıca ticaret partnerleridir.

CARICOM (KARAYİP ÜLKELERİ BİRLİĞİ)

Karayip Ülkeleri Birliği 13 ülkeden oluşan bir topluluktur: Antigua ve Barbuda, The Bahamas, Barbados, Belize, Dominica, Grenada, Guyana, Jamaica, Montserrat, St. Kitts ve Nevis, St. Lucia, St. Vincent ve the Grenadies, Trinidad ve Tobago.

Temmuz 1991'de İngiliz Virgin Adaları ve Turks ve Caicos adaları Karayipler Topluluğu'nun üyesi olmuşlardır.

Kuruluş ve Fonksiyonları

Karayipler Topluluğu ve Ortak Pazar'ını kuran anlaşma Barbados, Guyana, Jamaica ve Trinidad ve Tobago Başbakanları tarafından 4 Temmuz 1973 tarihinde imzalanmış ve 1 Ağustos 1973 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Karayipler Topluluğu üç alanda faaliyet göstermektedir: Bunlar, iktisadi entegrasyon, iktisadi olmayan alanlarda işbirliği, bağımsız üyeler arasında dış politika konusunda işbirliğinin gerçekleştirilmesidir.

Karayipler Ortak Pazarı üye ülkeler arasında ortak dış tarife oluşturmakta, sanayi teşvikleri konusunda mali teşvikleri uyumlulaştırmakta, iktisat politikaları ve kalkınma planlarının koordinasyonunu yapmaktadır.

KAYNAK: Dış Ticaret Müsteşarlığı

